

Edda Halldórsdóttir er sýningarstjóri sýningarinnar Hér heima. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Margslungin verk meistara Kjarvals

Á Kjarvalsstöðum er sýning á landslagsverkum frá Íslandi eftir Jóhannes Kjarval. Sýningin spannar allan feril listamannsins. Eitt málverk er sýnt í fyrsta sinn.

Kolbrún Bergþórsdóttir
kolbrunb@frettabladid.is

Sýningin spannar allan feril Kjarvals.

Sýningin Hér heima stendur yfir á Listasafni Reykjavíkur – Kjarvalsstöðum en þar eru sýnd verk eftir Jóhannes S. Kjarval. Sýningarstjóri er Edda Halldórsdóttir.

„Á þessari sýningu eru eingöngu landslagsverk frá Íslandi. Kjarvals-sýningin sem var á undan þessari hét Að utan og á henni voru einungis verk sem Kjarval gerði fyrir 1930 þegar hann var í útlöndum, í námi, námsferðum og rannsóknarferðum. Þessi sýning spannar allan ferilinn, allt frá því áður en hann fór í nám og seinasta verkið er unnið nokkrum árum áður en hann lagðist aldraður inn á spítala og vann ekkert eftir það. Öll verkin á sýningunni eru úr safneigninni, bæði verk sem hafa verið lítið sýnd og þekktari verk,“ segir Edda.

„Útgangspunkturinn var að á sýningunni yrðu ekki mannamyndir eða persónur og engar fantasíur, en verk Kjarvals eru gjarnan flokkuð í landslagsverk, mannamyndir og fantasíur. Verk hans eru hins vegar svo margslungin að það er endalaust hægt að koma auga á verur í þeim. Ég er búin að finna ýmsar verur sem ég hafði ekki áður séð í verkunum. Þetta er dæmi um það að verk Kjarvals koma alltaf á óvart og stöðugt má sjá eitthvað nýtt í þeim.“

Litbrigði stýra sýn

Sýningunni er skipt upp í salnum og í miðrýminu eru verk sem Kjar-

VERK KJARVALS KOMA ALLTAF Á ÖVART OG STÖÐUGT MÁ SJÁ EITTHVAÐ NÝTT Í ÞEIM.

val vann fyrir 1930. „1930 er valið sem ártal vegna þess að þá urðu ákveðin kaflaskil í list Kjarvals þegar hann ákvað að gera íslenskt landslag að aðalviðfangsefni sínu. Hann vann úti við, ferðaðist víða um landið og eignaðist sína uppáhaldsstaði,“ segir Edda. „Í tveimur öðrum rýmum er rýnt í sjónarhorn Kjarvals á náttúrana. Annars

vegar eru myndir þar sem Kjarval rýnir niður í svörðinn og upphefur moldina, mosann og lítil smáatriði í jörðinni sem listamenn höfðu fram að því ekki veitt mikla athygli. Hins vegar eru verk þar sem hann horfir á sjóndeildarhringinn og við sjáum til dæmis Snæfellsjökul, Lómagnúp og ýmis kennileiti.“

Spurð hvort einhver svæði hafi verið Kjarval hugleiknari en önnur nefnir Edda Gálgahraunið á Álftanesi og Þingvelli. „Hann valdi sér sín svæði úti í hrauni, eins og til dæmis í Gálgahrauni, og átti sinn uppáhaldsklett sem hann málaði aftur og aftur. Á sýningunni eru verk af nákvæmlega sama myndefninu, maður sér sömu klettana, hraunstrýtuna og mosann, en þar eru misjöfn veðra- og litbrigði og þau stýra sýn hans.“

Saga á bak við verkið

Edda er spurð hvaða verk á sýningunni heilli hana mest. „Það er eitt verk sem mér þykir alltaf afskaplega vænt um sem heitir Haustlitir á Snæfellsnesi. Það er í rýminu sem sýnir okkur svörðinn og í því eru óskaplega fallegir rauðir litir. Það er skemmtileg saga á bak við verkið. Árið 1973 þegar Pompidou og Nixon hittust á Íslandi á leiðtoga fundi þá funduðu þeir á Kjarvalsstöðum. Þetta verk var þá í einkaeigu en var fengið að láni til að hengja upp í fundarsalnum, þannig að það var í bakgrunni fjölmargra mynda af þeim.

Á sýningunni er líka nýjasta Kjarvalsverkið í safneigninni, keypt í fyrri, sem er af Svinahrauni. Það er mjög gaman að geta sýnt það í fyrsta skiptið,“ segir Edda.